

ANNOUNCEMENT
OF THE OCCASION
ELECTION

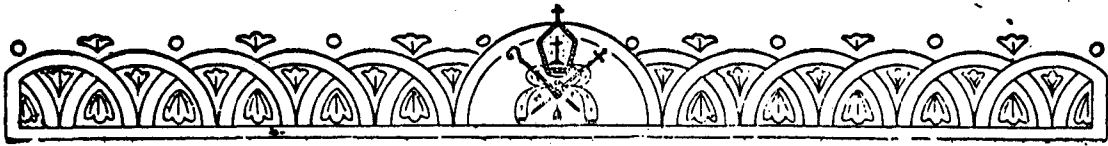
Doc. 6

ՊԱՇՏՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԳԻՐ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱԹՈՒՌՅ
Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ

VIII

**ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆՍՄԱԿԸ
ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՈԼՈՐ ԹԵՄԵՐԻՆ՝
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԾԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ-ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԹԻՎ**

Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցու հնավանդ սովորության համաձայն, Գերագույն Հոգևոր Խորհուրդը որոշել է 1955 թվականի սեպտեմբերի 25—30-ը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում հրավիրել ազգային-եկեղեցական ժողով՝ Ամենայն Հայոց Մայրազույն Պատրիարք-Կաթողիկոսի ընտրության համար. ժամանակն է վերացնելու Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցու դարավոր կենտրոն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Հայրապետական Աթոռից սգի սև շղարշը, որը ծածկվել է Երջանկանիշատակ և հավետ ողբացյալ Նորին Ս. Օծուրյուն Ս. Տ. Գեորգ Զ. առաքելաշավիղ Հայրապետի մահից հետո, և ընտրել արժանավոր նոր Գահակալ:

Հանգուցյալ Վեհափառի մահը սգացին մեր Եկեղեցու բոլոր սրտացավ հավատացյալները: Հանգուցյալ Վեհափառը, յուրահատուկ խոհեմությամբ, զգաստ ու իմաստուն ղեկավարությամբ, իրատես ու ողջամիտ ազգային-եկեղեցական ֆաղափականությամբ, ժողովրդասեր ու հայրենասնովեր գործունեությամբ նոր ու խոստումնալից էջ բացեց մեր ազգային-եկեղեցական նոր տարեգրության մեջ՝ Հայաստանյայց Եկեղեցու համար:

Մեռավ Գահակալը, բայց կանգուն է Գահը: Վեհափառի մահով չի ավարտվել Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի պատմական դերը հայ կյանքում: Ս. Էջմիածինը հազարամյակներով հայ ժողովրդի համար հանդիսացել է մի Սրբություն Սրբոց, մեր ժողովրդի ամենամկրակական ուխտավայրերից հնագույնն ու համազգայինը, որի պատմությունը, գոյությունը սերտորեն կապված է եղել հայ ժողովրդի կյանքի պատմության ողջ գոյության հետ: Ս. Էջմիածնի անունն ու խորհուրդը նվիրական ու քանկ է եղել ամեն մի հավատացյալ հայ սրտի համար: Հայ հավատացյալ ժողովուրդը, իր հոգու բովանդակ ջերմությամբ, ազգային-եկեղեցական հպարտության ամենավառ, սրտագին ու սիրաշատ զգացմունքներով է կապվել Ս. Էջմիածնի հետ, որովհետև հայ ժողովուրդը Ս. Էջմիածնի հարազատ զավակն է, նրա հոգևոր ծնունդը: Ահա քե ինչո՞ւ Ամենայն Հայոց Հայրապետի ընտրությունը միշտ էլ հանդիսացել է մեծ ու պատմական իրադարձություն: մեր ազգային-եկեղեցական կյանքում:

Ուրախ ենք ազգովին, որ մեր ազգային-եկեղեցական պատկանելի ժողովրդ տեղի պիտի ունենա այնպիսի մի ժամանակաշրջանում, երբ միջազգային ֆաղափական հորիզոնի վրա երևում են մնայուն խաղաղության առաջին

ու խոստումնային ծիլերը: Տա՛յր Ամենակալը, որ չորս մեծերի քանակցու-
թյունները շոշափելի հիմքերի վրա դնեին ցանկալի և սուրբ խաղաղությունը:

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի համար 1955 թվականի սեպտեմբեր և հոկ-
տեմբեր ամիսները հանդիսանալու են, արդարև, հավետ անմոռանալի և
հոգևոր մխիթարության պատմական օրեր:

Համաձայն 1945 թվականի Ազգային-եկեղեցական ժողով գումարելու
հատուկ կանոնադրության, որը խտացումն էր Հայաստանյայց Առաքելական
Ս. Եկեղեցու ոգու և սկզբունքների, Ամենայն Հայոց Հայրապետի ընտրու-
թյանը իրավասու են մասնակցելու մեր Եկեղեցու հավատացյալ ողջ զավակ-
ները՝ իրենց ընտրած եկեղեցական և աշխարհական պատգամավորներով:
Հրահանգվում է ազգային-եկեղեցական ժողովի պատգամավորների ընտրու-
թյունը կատարել ըստ վերև հիշված կանոնադրության:

Ազգային-եկեղեցական այդ պատկանելի և սրբազում մար ժողովի ան-
դամ են՝

- ա) Ս. Էջմիածնի Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամները.
- բ) Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսը իր եպիսկոպոսներով.
- գ) Երուսաղեմի և Կոստանդնուպոլսի Պատրիարքները իրենց եպիս-
կոպոսներով.
- դ) Հայոց Եկեղեցու բոլոր առաջնորդները և առաջնորդական փոխա-
նորդները.
- ե) Ս. Էջմիածնի, Մեծի Տանն Կիլիկիո, Ս. Երուսաղեմի, Կոստանդնու-
պոլսի Պատրիարքության միաբանություններից մեկական ներ-
կայացուցիչ.
- զ) Եվ հավատացյալ ժողովուրդն իր ընտրած մեկ կամ ավելի պատ-
գամավորներով: (Մինչև 25.000 ժողովուրդ ունեցող թեմը ընտ-
րում է 30 տարին լրացրած մի պատգամավոր: Յուրաքանչյուր
թեմ ընտրում է այնքան պատգամավոր, որքան անգամ 25.000
ժողովուրդ պարունակում է իր մեջ: Վերջին 25.000-ը կարող է
լրիվ շլիներ, բայց ոչ պակաս 10.000-ից):

Ազգային-եկեղեցական ժողովի թեմական պատգամավորների ընտրու-
թյան մասնակցում են հոգևորականները և քաղաքացիական շափահասություն
ունեցող մեր Եկեղեցու զավակ հանդիսացող աշխարհական իրավասու ծխա-
կանները:

Պատվիրակները պատգամավորին կարող են ընտրել իրենց միջից կամ
դրսից:

Անհրաժեշտ է շտապ ձեռնարկել ազգային-եկեղեցական ժողովի պատ-
գամավորների ընտրության և ընտրվածների անունը, հայրանունը և ազգա-
նունը հայտնել մեզ՝ դիմելու բարեխնամ կառավարության՝ վիզաների իրա-
վունք ստանալու:

Ազգային-եկեղեցական ժողովի պատգամավորների ընտրության առթիվ
ծագած ամեն տարակուսանքների համար կարելի է դիմել նամակով կամ
հեռագրով Ս. Էջմիածնի Գերագույն Հոգևոր Խորհրդին:

Ըստ հնավանդ սովորության, այս անգամ ևս, մեր աշխարհական և եկե-
ղեցական պատգամավորները ընտրված կլինեն լավագույն, ազնիվ, բարի,
ճշմարտասպես եկեղեցասեր և ջերմ հավատացյալ ծխականներից, որոնք
վայելում են իրենց ժողովրդի, թեմի վստահությունը, համակրանքն ու մե-
ծարանքը:

Գերագույն Հոգևոր Խորհուրդը վստահ է, որ ԱԶԳԱՅԻՆ-ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ժողովի ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԸ, ՄՐՏԱՌՈՒՉ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅԱՄԲ, ԱՅՍ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԵՎ Ս ԿԴՐՍԵՎՈՐԵՆ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԿԱՄՔԻ, ՋԳՏՈՒՄՆԵՐԻ, ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻԱՍՆՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ: ԱԶԳԻ, ԺՈՂՈՎՐԴԻ, ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԻ, ՄԵՐ ՍԻՐԵԼԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԻ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒԻ ՀԱՐԱՋԱՏ ՈՐԴԻՆԵՐԻ ՊԱՏՎԻ, ԽՂՃԻ, ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ, ԵԿԵՂԵՑԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՆ Է — ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳԱՀԻ ՎՐԱ ԸՆՏՐԵԼ ԱՅՆՊԻՍԻ ՄԵԿԻՆ, ՈՐ ՎԱՌ ՊՍՀԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀՈԳՈՒՄ ՄԵՐ ՆԱԽՆՅԱՑ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՈՒ ԷՋՄԻԱՍՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՈԳԻՆ ՈՒ ԲՈՑԱՎԱՌ ՋԳԱՑՄՈՒՆՔԸ, ԸՆՏՐԵԼ ԱՅՆՊԻՍԻ ՄԵԿԻՆ, ՈՐ ԱՅՍՕՐՎԱ ԲԱՐԴ ՈՒ ԴԺՎԱՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ ԿԱՐԵՆԱ ԲԱՐՁՐ ՊԱՀԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԴԱՐԱՎՈՐ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՆԱԽԱՄԵԾԱՐ ԱՅՐԱՐԱՏՅԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒԻ ՀՄԱՅՔԸ, ԿԱՐԵՆԱ ԽՈՐԱՑՆԵԼ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՆՎԻՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱԹՈՒՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ՄՐՏԱԳԻՆ ԱՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆ ԴԱՐՁԱԾ ԱԶԳԱՅԻՆ-ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՄԻԱՍՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆԱԽՆՅԱՑ ՈԳՈՒՆ ԵՎ ՕՐԻՆԱԿԻՆ ՆԱԽԱՋԱԽԵՂԻ ԼԻՆԻ, ԱԶՔԻ ԼՈՒՅՍԻ ՊԵՍ ՊԱՀՊԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԱՌԱՔԵԼԱՀԱՍՏԱՏ ՈՒ ԼՈՒՍԱՎՈՐՁԱՀԻՄՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ԿԱՆՈՆԸ, ՄԵՐ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԴԱՐԱՎՈՐ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՅՈՒՐԱՀԱՏՈՒԿ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐԱՋԱՆ ԱՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ՄԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ-ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԽՔՆՈՒՐՈՒՅՆՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՄԵՐ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ, ՈՒՂՂԱՓԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԺՈՂՈՎՐԴԻԱԿԱՆ ՍԿՋԲՈՒՆՔՆԵՐԸ, ԵՎ ԱՇԽԱՏԻ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ԵՐԲԵՔ ՍԵՐՏԱՑՆԵԼ ԿԱՊԸ Ս. ԷՋՄԻԱՍՆԻ ՀԵՏ:

Մեր պատգամավորության պարտքն է կազմակերպված անցկացնել հայրապետական այս ընտրությունը, Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու ընդհանրության և հայ հավատացյալ ժողովրդի միասնականության վեհ ու սրբազան սկզբունքներով, պատմական այդ ընտրությունը վերածել հայ ժողովրդի միասնականության և Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու միության սրտառույ տոնի, հայ ժողովրդի սիրո, հարգանքի, երախտագիտության, խմբավածության տոնի՝ մեր Մայր Եկեղեցու և նրա նոր ու արժանավոր Հովվապետի շուրջը, որպեսզի մի անգամ ևս ողջ աշխարհով մեկ հռչակվի, որ ՄԻ Է ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԵՎ ՄԻ Է ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Հայրապետական ընտրությունից և օծումից հետո, հոկտեմբերի 4-ին, նշանակված է նորընտիր և նորած Հայրապետի անդրանիկ մեծահանդես հայրապետական տուրք պատարագն ու եպիսկոպոսական առաջին ձեռնադրության շնորհայաշխության հանդեսը:

Շատ գեղեցիկ և համբուրելի սովորության համաձայն, նորընտիր Հայրապետը պետք է կատարի եպիսկոպոսական ձեռնադրություն, իր հայրապետական բարձր զնահատության և փառալերանքին արժանացնելով մեր այն առաջնորդներին և կուսակրոն եկեղեցականներին, որոնք իրենց եկեղեցասեր և հայրենասեր գործունեությամբ, իրենց թեմերի ազգային-եկեղեցական կյանքի կազմակերպվածությամբ, իրենց ժողովրդի ցանկությամբ արժանացել են եպիսկոպոսության բարձր և պատասխանատու աստիճանին:

Ուրախ ենք արձանագրելու, որ այսօր էլ մեր հոգևորականության շարքերում ունենք մի շարք արժանավոր հովիվներ և առաջնորդներ, որոնք, վրստահ ենք, որ կարժանանան նորընտիր Հայրապետի բարձր զնահատության:

Մի երրորդ հոգևոր ուրախություն էլ վերապահված է մեր պատգամավորներին և ուխտավոր հայ ժողովրդին. որոշվել է հոկտեմբերի 8-ին, Սրբոց

Քարգամնչաց տոնին, կատարել Մայր Աթոռում Սրբալույս Մեռնի օրհնություն:

Սրբալույս Մեռնի օրհնությունն էլ հայ ժողովրդի սրտին մոտիկ ամենամոտիկն է, ու համաժողովրդական, ազգային-եկեղեցական մեծաշուք ու խորհրդավոր տոնակատարություններից մեկն է, որի նմանը չկա հայ մարդու համար ոչ մի տեղ և ոչ մի առթիվ:

Այս ուրախ առթիվ հայ հավատացյալ ժողովուրդը հրավիրվում է «դեպի հանուրց Հայաստանյայց Մայր Աթոռը՝ հանդիսատես ու տոնակից լինելու Սրբալույս Մեռնի մեծագույն և խորհրդավոր հանդեսի կատարմանը»:

Ու կգա հայ ուխտավոր մարդը հեռու թե մոտիկ գաղութներից, ծունկ չոխելու Ս. էջմիածնի հազարամյա ֆարերի ու մեռնադրոշմ սրբությունների առաջ, կգա համբուրելու հայրենի հողը, որի տերն է այսօր հայ աշխատավոր մարդը:

«Մեր նախնայց և մեր ներկա Սրբություն Սրբոցը՝ հայ ֆրիստոնյա մարդու Լուսո Տաճարը՝ Մայր Աթոռ Ս. էջմիածինը իր սրբություններով և մեր ներկա Մայր Հայրենիքը՝ իր պատմական հուշարձաններով, որպես մագնիսական ուժ, կբերեն տարաբնակ և հեռաբնակ հայ ժողովրդի ներկայացուցիչներին ու կհամախմբեն պատմական Տաճարի շուրջ, հայրենի կարոտն առնելու...» (Գեորգ Զ.):

Հոգևոր ուրախության այդ օրերին, մենք լիահույս ենք, որ հայ հավատացյալ մարդը՝ հավատով զինված, իր նախնայց կրոնասեր ու կրոնագգած ռոզով ներշնչված կկատարի որդիական իր բարոյական պարտքը Ս. էջմիածնի հանդես: Հին, ավանդական սովորության համաձայն, Սրբալույս Մեռնի օրհնության առթիվ կատարվելիք ընթացիկ ծախսերը՝ միշտ էլ ցանկացել է հոգալ հավատացյալ հայ ժողովուրդը, ԳԱՄԱՍ ուղարկելով Մայր Աթոռ: Վատահ ենք, որ այս առթիվ էլ, հայ հավատացյալ ժողովուրդը բաց կանի իր սրտի և ֆակի բերանը... Մեծատունն ու ունևորը կտան իրենց հարուստ ֆակից, իսկ աշխատավորն ու արհեստավոր մարդը՝ իրենց «այրի կնոջ երկու լուման»: Քանակը չէ այնքան կարևոր, որքան այն սերն ու պատրաստակամությունը, որով տրված է այդ նվիրատվությունը Հայ Եկեղեցու կարիքների համար:

Պատգամավորները կարող են իրենց հետ բերել այն արտագին ու սիրաշատ նվիրատվությունները, որոնք կլինեն Մայր Աթոռի պայծառության համար:

Օրհնյա՛լ լինի նվիրատուների կյանքը և օրհնյալ՝ հայ ժողովուրդը:

Աղոթե՛նք Ամենակարողին, որ իր հովանի բազուկը տարածի միշտ հայ երկրի վրա, զորացնի հայ ժողովրդին, արիացնի հայ հոգևորականությանը՝ իրենց նվիրական պարտքը կատարելու հանդեսը իրենց Ազգի, մեր փառապանծ Հայրենիքի և Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցու:

ԳՐԱԳՈՒԵՆ ՀՈԳՎՈՐ ԽՈՐՀՈՒՐԳ

18 օգոստոսի 1955 թ.

Ս. Է Ջ Մ Ի Ա Մ Ի Ն

